

Hvem træffer hvilke afgørelser om supplerende undervisning, specialundervisning m.v. i folkeskolen, og hvilke klagemuligheder er der?

Supplerende undervisning m.v. i folkeskolen

Efter folkeskolelovens § 3 a skal børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering (læreren tager udgangspunkt i elevernes forudsætninger i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af undervisningen) og holddannelse, tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til lovens § 5, stk. 5.

Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Efter § 5, stk. 5 skal der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte.

Omfang: Elever med behov for supplerende undervisning op til 9 undervisningstimer á 60 min. er ikke omfattet af reglerne om specialundervisning.

Ansøgning: Forældre kan ansøge skolelederen om supplerende undervisning m.v., ligesom skolen kan tage initiativ til iværksættelse af supplerende undervisning.

PPR: En beslutning om supplerende undervisning og anden faglig støtte kan sættes i gang af skolen *uden* inddragelse af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Beslutningstager: Det er den lokale skoleleder, der træffer beslutning om iværksættelse af supplerende undervisning.

Fra specialundervisningsvejledningen:

"107. En skoleleders beslutning om at tilbyde en elev fx 5 timers supplerende undervisning i faget dansk uden for den almindelige undervisningstid er en afgørelse i forvaltningslovens forstand."

Klagemulighed: Der er ikke klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning i sager om bl.a. supplerende undervisning. Der kan derfor kun klages til skolelederen i sådanne tilfælde.

Bemærk dog, at afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk. 5, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden (folkeskolelovens § 51, stk. 5).

Specialundervisning

Specialundervisning er undervisning i:

- Specialklasser,
- Specialskoler,

- Den almindelige klasse, hvor eleven får støtte i **mindst 9** undervisningstimer á 60 min.

Reglerne findes i Folkeskolelovens § 3, stk. 2, hvor det er anført, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler.

Endvidere gives der specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer á 60 min. ugentligt.

Det fremgår af Folkeskolelovens § 20, stk. 2, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Ansøgning: Forældrene kan ansøge skolelederen om specialundervisning m.v.

PPR: Efter Folkeskolelovens § 12, stk. 2 sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter Pædagogisk Psykologisk Rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Se også PPR-oversigten på sidste side (afskrift fra DUKH.dk).

Beslutningstager: Skolelederen træffer beslutning om specialundervisning **på skolen**, men lederen kan **ikke** træffe beslutning om henvisning til specialklasser på andre skoler i eller udenfor kommunen eller træffe beslutning om henvisning til specialskole i eller uden for kommunen.

Det er normalt et **visitationsudvalg i skoleforvaltningen**, der træffer beslutning om henvisning til specialklasse og specialskole m.v. Din lokale skoleleder kan orientere dig om, hvordan proceduren er i din kommune.

Klagemulighed: Der er klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning i sager om specialundervisning m.v. Efter folkeskolelovens § 51, stk. 3 kan en borger inden for 4 uger klage over afgørelser om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 4 kan afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning.

Genvurdering m.v.: Klage over afgørelser truffet af skolelederen indsendes til skolelederen.

Klage over afgørelser truffet af visitationsudvalget indsendes til udvalget. Klagefristen er som nævnt 4 uger. Inden for 4 uger skal de så genvurdere deres afgørelser. Fastholdes en afgørelse, skal de inden for 4 uger sende klagen videre til Klagenævnet for Specialundervisning.

Inddragelse og samarbejde: Mange forældre giver udtryk for utilfredshed med kommunens manglende inddragelse af dem i beslutningerne om specialundervisning til

deres børn. I Folkeskolelovens regler om specialundervisning står der, at forældrene og eleven selv skal inddrages *tæt* i skolemyndighedernes afgørelser om specialundervisning. I specialundervisningsbekendtgørelsen er det således anført:

- Der skal lægges betydelig vægt på forældrenes ønsker med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af den specialpædagogiske bistand (§ 4, stk. 1, sidste pkt.).
- Forældrenes og elevens ønske med hensyn til den skolemæssige placering skal så vidt muligt følges (§ 4, stk. 2, sidste pkt.).

Frit skolevalg: Efter folkeskolelovens § 36, stk. 3 har forældre krav på, at deres barn bliver optaget i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat. Det gælder også for børn med behov for specialundervisning m.v.

Hele året: En kommune kan lovligt fastsætte retningslinjer med henblik på en hensigtsmæssig visitation af elever til specialundervisning. Der er ikke i Folkeskoleloven hjemmel til at opstille en særlig regel om, at der efter en bestemt dato i året ikke kan træffes afgørelse om specialundervisning.

Nedenstående skema er fra DUKH's hjemmeside.

Indstilling og henvisning til PPR m.v.

	Ikke behov for specialpædagogisk bistand (mindre end 9 uv)	Behov for specialpædagogisk bistand (mere end 9 uv)
Skolelederen	Bkg. § 15, stk. 1 . Hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, kan skolens leder efter samråd med eleven og forældrene indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialpædagogisk bistand.	Bkg. § 2. Hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.
Forældre-ne	Bkg. § 15, stk. 2. Forældrene kan anmode skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, hvis de finder, at der er behov herfor. Hvis skolens leder afslår forældrenes anmodning, skal afslaget meddeles skriftligt	Bkg. 2, stk. 2. Forældrene og eleven kan anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand. Stk. 3. Indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven. Mod-sætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom, hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.
Eleven	Se § 15, stk. 1 ovenfor.	
Øjeblikkelig indsats	Kan ikke iværksættes.	Bkg. § 5. Specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).
Klagemuligheder	Fra pkt. 74 i specialundervisningsvejledningen : <i>Skolelederens beslutning om henvisning eller afslag på henvisning af en elev til pædagogisk-psykologisk rådgivning kan ikke indbringes for kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt.</i> I denne bestemmelse står der: <i>"Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen."</i>	Hvis skolelederen afviser at indgive indstilling: Så kan forældrene selv henvende sig i PPR og anmode om en vurdering jf. bkg. § 2, stk. 2 (se ovenfor). Hvis PPR afviser at foretage en pæd.psyk. vurdering: Det må PPR ikke, idet det i givet fald vil være en overtrædelse af bkg. § 2, stk. 2. Se evt. også pkt. 12 i specialundervisningsvejledningen .

Patientvejleder/
Henriette Larsen